

اخلاق بر حقوق در ورزش مقدم است / شروع اخلاق باعث اتمام قانون

یک استاد دانشگاه تهران و پژوهشگر حوزه اخلاق در مورد اولویت اخلاق به حقوق گفت: اگر به اصل تقدم اخلاقی معتقد باشیم بسیاری از معضلات می تواند بدون تبدیل شدن به پدیده حقوقی حل بشود.

یک استاد دانشگاه تهران و پژوهشگر حوزه اخلاق در مورد اولویت اخلاق به حقوق گفت: اگر به اصل تقدم اخلاقی معتقد باشیم بسیاری از معضلات می تواند بدون تبدیل شدن به پدیده حقوقی حل بشود. به گزارش خبرنگار مهر، نسبت اخلاق و حقوق یکی از موارد قابل توجه در حوزه اخلاق و فلسفه است. اتفاقات اخیر در فوتبال این نکته را یادآوری می کند که اخلاق تقدم دارد یا حقوق. به این معنا که اگر فرض کنیم به بازیکن الزام شود که در موارد افتادن بازیکن حریف در میدان و صرف نظر از اینکه تمارض است یا خیر در آن لحظه بازیکن چه اقدامی باید انجام دهد. همچنین فرض این است که ممکن درصد کمی محتمل باشد که بازیکن واقعا مصدوم شده باشد. با چنین فرضیهایی اینکه اخلاق مقدم است یا حقوق، ممکن است پیچیده تر جلوه کند.

احد فرامرز قراملکی در گفتگو با خبرنگار مهر درمورد نسبت اخلاق و حقوق در ورزش گفت: اخلاق و حقوق ارتباط متنوعی با یکدیگر دارند. اولاً باید توجه کنیم که یکی از سه منبع مهم حقوق، اخلاق است. ثانیاً حقوق و قانون می تواند حمایت حقوقی از اخلاق بکند. به دیگر سخن اساساً می شود با ابزار قانون و حقوق، افراد را به حمایت از اخلاق الزام کرد ولی از همه مهمتر این است که اخلاق می تواند قوانین را قبل از تصویبشان ممیزی کند.

استاد دانشگاه تهران تاکید کرد: یعنی هر لایحه یا طرح یا آئین نامه ای که می خواهد به شکل یک قانون در بیاید این را قاعداً ابتدا باید به ممیزی اخلاق سپرد. اما مسئله مهمتر این است که باید دید در زندگی اجتماعی و مناسبات اجتماعی و در حوزه های مختلف آیا اقدام اخلاقی اولویت دارد یا اقدام حقوقی و قانونی؟

قراملکی در ادامه گفت: به جز در شرایط بحرانی همیشه اقدام اخلاقی اولویت دارد. برای اینکه اقدام اخلاقی می تواند از وقوع آنچه که بعداً باید با قانون برخورد شود پیشگیری کند. بنابراین عرف این است که تا می توان با الزام اخلاقی برخورد کرد تا نوبت به برخورد قانونی نرسد. اتفاقاً بین بسیاری از قضات حرفه ای یک اصل در حکم کردن است. یعنی قضاتی که در کارشان حرفه ای و اخلاقی عمل می کنند همیشه سعی می کنند تا می توانند در دعاوی شان با الزامات اخلاقی مشکل را رفع و رجوع کنند و الزام قانونی آخرین اقدام آنها است.

این پژوهشگر حوزه اخلاق اظهارداشت: الزام اخلاقی و مواجهه اخلاقی نوعی نقش تربیتی دارد اما الزام قانونی برای اینکه الزام بیرونی است صرفاً نقش بازدارندگی دارد به همین دلیل در مواجهه با پدیده های مختلف از جمله آنچه که در زمین بازی و بویژه در فوتبال می گذرد می توان با مواجهه ها و الزامات اخلاقی اساساً از آنچه که اگر اخلاقی عمل نکنید ممکن است تبدیل به معضلی بشود که جز با برخورد قانونی امکان رفع و رجوع نداشته باشد پیشگیری کرد.

وی تصریح کرد: بنابراین جز در موارد استثنایی یعنی آنجایی که قتلی یا اختلاف شدید یا جرمی رخ داده که در برابر آن نمی شود کوتاه آمد و قانون را باید اعمال کرد در سایر موارد همیشه به برخورد و اقدام و توصیه و مواجهه اخلاقی دعوت می کنیم. تازه در موارد بحرانی هم شریعت مقدس اسلام برای مواجهه اخلاقی جایی گذاشته است. بعنوان مثال اگر ولی دمی قصاص بخواهد حقتش قصاص است اما همانجا توصیه می کند که عفو کنید و اگر بگذرید بهتر است.

عضو هیات علمی دانشگاه تهران یادآوری کرد: بعضی از حقوق دان ها این را نوشته اند که اخلاق از آنجایی شروع می شود که قانون تمام می شود. این سخن یک معنای دیگری می تواند داشته باشد و آن این است که جایی که با اقدام اخلاقی می توان مشکل را حل کرد نوبت به اقدام قانونی نمی رسد.

قراملکی افزود: بنابراین به طور کلی مواجهه اخلاقی مقدم است و اگر به اصل تقدم اخلاقی معتقد باشیم بسیاری از معضلات می تواند بدون تبدیل شدن به پدیده حقوقی حل بشود.